

У дослідженнях сучасних українських психологів з даної проблеми акцент робиться на внутрішню психічну активність індивіда, "саморух" й "саморозгортання" психіки, "суб'єктність" як здатність індивіда керувати власним життям і бути суб'єктом власного психічного розвитку. Оскільки становлення даних феноменів нерозривно пов'язано з генезисом свідомості, то можна зробити припущення про те, що найбільш активне становлення суб'єктності як важливої передумови особистісно-характерологічного розвитку індивіда відбувається в більш пізні, ніж молодший шкільний вік, етапи онтогенетичного розвитку. Проведений аналіз літературних джерел виявив лише окремі розробки різних аспектів даної проблеми, зокрема ґрунтовні дослідження проблеми особистісного розвитку в підлітковому віці в роботах І.С.Булах [4], внутрішньої психічної активності, яка спонукає процес "саморуху" психічного, в тому числі – особистісного, розвитку В.О.Татенка [9], особливостей становлення характеру в підлітковому віці В.І.Абраменка [1], становлення "життєвого світу" індивіда як однієї з найважливіших умов його особистісного розвитку, а також взаємозв'язку становлення патологічних "картин світу" з різними акцентуаціями характеру в дослідженнях Т.М.Титаренка [10].

Дослідження різних аспектів взаємозв'язку становлення феноменів характеру й особистості в підлітковому і юнацькому віці зумовило виникнення в психологічній науці таких термінів, як "особистісно-характерологічні особливості", "особистісно-характерологічна мінливість", "особистісно-характерологічні властивості" та "особистісно-характерологічний континуум". Як зазначає О.А.Ахвердова, "континуум" означає неперервну множину елементів певної сукупності [3]. Тому під останнім терміном автор розуміє сукупність усіх можливих варіантів особистісно-характерологічного розвитку людини в діапазоні від психічної норми до психопатії.

Однак у фаховій літературі існує і інше розуміння поняття "континуум" як сукупності певних, тісно пов'язаних між собою явищ і процесів. Високу актуальність має вивчення проблеми особистісно-характерологічного континууму в межах норми психічного розвитку індивіда виходячи з даного визначення терміну "континуум". У даному контексті "особистісно-характерологічний континуум" являє собою складну систему, яка включає такі феномени особистісно-характерологічного розвитку, становлення яких найбільшою мірою визначає специфіку психічного розвитку індивіда, успішність його життєвої самореалізації.

Висока соціальна значущість дослідження проблеми особистісно-характерологічного континууму людини зумовлює необхідність виявлення сензитивних періодів становлення цього складного феномену. Здійснений аналіз психолого-педагогічної літератури не виявив таких досліджень. Це зумовлює високу актуальність і практичну значущість здійснення подальших, експериментальних досліджень особливостей особистісно-характерологічного континууму, виявлення сензитивних періодів становлення даного феномену, його чинників, механізмів, психолого-педагогічних умов формування даного феномену.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абраменко В.И. *Закономерности развития характера у подростков и условия его формирования*: дисс. ... доктора психол. наук: 19.00.07 / Абраменко Виктор Иванович. - К., 1986. - 476 с.
2. Ананьев Б.Г. *Воспитание характера школьника* / Ананьев Б.Г. – М.: Знание, 1941. – 82 с.
3. Ахвердова О.А. *Личностно-характерологический континуум современного подростка* : Дисс. ... доктора психол. наук : 19.00.01 / Ахвердова Ольга Альбертовна. - Ставрополь, 1998. - 328 с.
4. Булах І.С. *Психологічні основи особистісного зростання підлітків*: дис. ... доктора психол. наук: 19.00.07 / Булах Ірина Сергіївна. - К., 2004. - 581 с.
5. Вьготский Л.С. *Собрание сочинений в 6 т. / Л.С.Вьготский. - Т.4. - М., 1984. - Т.4. Детская психология. - 1984. - 432 с.*
6. Левитов Н.Д. *Психология характера* / Левитов Н.Д. – М.: Издательство З.-М., 1969. -424 с.
7. Леонтьев А.Н. *Деятельность. Сознание. Личность* / Леонтьев А.Н. – М.: Политиздат, 1975. – 304 с.
8. Русалов В.М. *Предметный и коммуникативный аспекты темперамента человека* / В.М.Русалов // *Психологический журнал. – 1989. - Т.10. - №1. - С.11-16.*
9. Татенко В.А. *Психология в субъектном измерении: Монография* / Татенко В.А. - К.: Видавничий центр "Просвіта", 1996. - 404 с.
10. Титаренко Т.М. *Жизненный мир личности: структурно-генетический подход. - Дисс. ... доктора психол. наук : 19.00.01 / Титаренко Татьяна Михайловна. - К., 1994. - 305 с.*

УДК 378.091.12-051: [338.48+658] (477.82)

Герасимчук Л.В

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ТУРИЗМУ ДО ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ «СИНЕВИР»

В статье рассматриваются проблемы и пути совершенствования подготовки будущих менеджеров туризма. Определены преимущества потока иностранных инвестиций. Акцентировано внимание на их роли в решении социально-экономических проблем горных территорий. Обоснованные предпосылки и возможности внедрения учебной дисциплины «Инвестиционный менеджмент в туризме».

Постановка проблеми. В умовах жорсткої конкуренції все більше вимог стоїть перед майбутніми випускниками. Але проблема не лише у якості знань, але й в можливості розпочати власну справу. Виходом із даної ситуації може бути пошук альтернативних джерел фінансування, наприклад залучення інвестицій. Та професійним менеджерам туризму бракує навичок в підготовці, прийнятті та реалізації рішень відносно ефективного використання інвестиційних ресурсів. Враховуючи багатоплановість, масштабність джерел фінансування (у тому числі іноземних), різноманітних проектів та програм, виникає необхідність в опануванні світового досвіду з інвестиційного менеджменту. Тому дане дослідження є актуальним.

Аналіз основних досліджень. Теоретичні та методологічні проблеми організації інвестиційного процесу й забезпечення регіонального розвитку країни розкриті в роботах багатьох вітчизняних вчених-економістів: С.С. Герасименка, В.Д. Базилевича, І.А. Бланка, М.Г. Чумаченка та інших.

Однак сутність управління інвестиційною привабливістю туристичного підприємства, а відтак необхідність знань в цій сфері й досі залишається не розкритою і потребує дослідження.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційний менеджмент належить до професійно орієнтованих навчальних дисциплін, метою яких є формування професійних умінь і здатностей, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки менеджерів. Якісне методичне забезпечення навчальної дисципліни означає не лише наявність навчальної літератури високого науково-методичного рівня, а й можливість практичної реалізації набутих умінь і навичок, що є необхідною складовою процесу навчання студентів.

Посилення інтеграційних процесів вищої природничої освіти з науково-дослідною роботою стимулюють пошук ефективних напрямів їх впровадження в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова. Зокрема, в Інституті природничо-географічної освіти та екології з метою розширення участі студентів у науково-дослідницькій роботі, впровадження результатів досліджень у навчальний процес та удосконалення навчальної практики студентів створений Науково-навчальний центр «Синевир» у Міжгірському районі Закарпатської області [1; с. 11].

Проблемою, що стримує розвиток в даному регіоні, виступає відсутність відповідних туристських кадрів. Навчальні заклади щорічно випускають значну кількість фахівців для сфери туризму, які обслуговують в основному у великих містах різні напрями виїзного туризму. Практично не здійснюється підготовка фахівців, які здатні моделювати туристський бізнес на конкретній території, зокрема у сільських регіонах та невеликих містах. Мізерною виглядає і частка випускників, які мають можливість започаткувати власний туристичний бізнес і створити нові робочі місця в сільській місцевості. Тому становлення туризму в сільських і гірських регіонах ставить питання щодо підготовки місцевих кадрів, зорієнтованих на сферу послуг, зокрема туризм.

Студенти спеціальності «Туризм» також можуть бути залучені до даного центру з точки зору розвитку навичок з інвестиційного менеджменту. Зокрема:

- аналіз інвестиційних процесів на мікро- та макрорівні;
- визначення інвестиційної привабливості й потенціалу галузей економіки, регіонів країни і суб'єктів господарювання;
- оцінювання ефективності державного регулювання інвестиційної діяльності;
- оцінювання економічної ефективності інвестиційного туристичного підприємства;
- формування організаційно-економічних механізмів реалізації інвестиційних проектів;
- побудова календарних графіків та планування розподілу ресурсів;
- оцінювання ризиків;
- формування «портфеля» фінансових інвестицій та здійснення оперативного управління ним [4; с. 210].

Інвестиційний менеджмент — це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва. Основна мета інвестиційного менеджменту — забезпечити найефективнішу реалізацію інвестиційної стратегії суб'єктів підприємницької діяльності [3; с. 44].

В умовах ринку розвиток будь-якого підприємства пов'язаний безпосередньо із інвестиційною діяльністю. Головна задача підприємства — забезпечення ефективності його подальшого розвитку та стабільного функціонування, що може бути здійснено лише при фаховому управлінні. Діяльність підприємства потребує значного обсягу інвестиційних ресурсів, а це пов'язано з ризиками щодо реалізації інвестиційних проектів та програм в цілому.

Розробка стратегії інвестування в туристичний інноваційний розвиток вважається сильною стороною діяльності будь-якої туристичної агенції, що розраховує тривалий час утримуватися на туристичному ринку. Інвестиції в туризм — це розміщення капіталу інвесторів у туристичному бізнесі з метою одержання прибутку. У рамках туристичної інвестиційної стратегії розробляють підходи до ресурсного забезпечення реалізації наявних ринкових можливостей інноваційного туристичного розвитку, формування оптимальної структури інвестицій, здійснюють пошук найбільш ефективних напрямів інвестування з погляду максимізації доходу.

Отже, гостра потреба туристичної галузі в інвестиціях вимагає продуманої державної стратегії інвестиційної діяльності, яка повинна спрямовуватись на створення сприятливого інвестиційного клімату через прозорий механізм за допомогою комплексного використання інструментів державної інвестиційної політики.

До основних завдань сектору інвестиційного підприємництва ННЦ «Синевир» слід віднести:

- Законодавче і нормативно-правове поле здійснення інвестиційної діяльності в регіоні;
- Розробка і впровадження ефективного механізму надання платних туристичних послуг;
- Інвентаризація та кількісно-якісна оцінка наявних на природо-заповідних територіях рекреаційних природних та історико-культурних ресурсів;
- Розробка та облаштування науково-пізнавальних туристичних маршрутів;
- При розробці туристичних заходів врахування допустимих величин туристичних навантажень на ландшафтні комплекси природно-заповідних територій.

Для кожного інвестора важливими, окрім державної підтримки, є порівняння ринкових можливостей потенційного підприємства (сфери, галузі) в яке будуть вкладати інвестиційний капітал. Тому підприємству, яке прагне, щоб іноземні інвестиції були залучені саме в нього, необхідно розробити бізнес-план первинного інвестиційного проекту [2; с. 78].

Розробка бізнес-плану діяльності туристичного підприємництва повинна включати такі основні етапи:

- вибір основного виду діяльності;
- вибір дислокації бізнесу;
- дослідження ринку туристичних послуг (конкурентоспроможність території, визначення свого сегменту туристичного ринку);

- складання маркетинг-плану (технологія реалізації тур продукту, способи стимулювання продажів, ціноутворення, рекламна кампанія);
- складання плану виробництва туристичних послуг і контроль якості туристичного продукту;
- здійснення планування роботи персоналу;
- організація юридичного планування та управління ризиками;
- розробка фінансового плану.

Висновки. Рішення зазначених питань пов'язана з необхідністю підвищення якості навчання в даній галузі. Необхідною умовою підвищення якості підготовки менеджерів з туризму є обов'язкове впровадження курсу «Інвестиційний менеджмент в туризмі».

Створення високоефективної туристичної індустрії в регіонах сприятиме економічному та соціальному розвитку регіонів, збереженню навколишнього середовища, залученню інвестицій, створенню робочих місць.

Таким чином саме комплексний підхід дозволить аналізувати туристичну індустрію, забезпечить можливість уникнути помилок, сприятиме формуванню розвитку туризму, посилить його вплив на економічний розвиток регіонів та України в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Комплексна програма розвитку науково-навчального центру «Синевир»/Обозний В.В./ – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2011. – 44с.*
2. *Гриньова В.М., Великий Ю.М. Інвестиційний менеджмент. – Х.: Інжек, 2004. – 404 с.*
3. *Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Основи інвестиційного менеджменту: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 340 с.*
4. *Мальська М.П., В.П. Худо, В.Є. Цибух. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 271 с.*

Горбачук М.С.

СУЧАСНИЙ СТАН ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В статті розглядаються основопологаючі складові рівня сучасного інноваційного розвитку економіки України. Дана коротка характеристика існуючих проблем на цьому шляху і необхідних кроків для їх вирішення.

Ключовим аспектом підвищення рівня конкурентоздатності економіки України є впровадження та утвердження в ній інноваційної моделі розвитку, в основі якої лежить побудова високоефективної соціально-орієнтованої економіки, завдяки забезпеченню стабільного інноваційного розвитку економічних систем всіх рівнів. Незважаючи на те, що необхідність розвитку науково - технічної сфери та переходу до високотехнологічного виробництва як основи інноваційної економіки, підтверджується Законами та Стратегіями на урядовому рівні вже досить давно, реальний стан сучасного інноваційного розвитку економіки України є критично незадовільним з тенденцією до подальшого відставання від провідних держав світу.

Підтвердженням цьому є постійне погіршення позицій нашої держави у ключових індексах конкурентоздатності та статистична інформація, що стосується інноваційної діяльності в країні. Так, питома вага підприємств, що займаються інноваційною діяльністю скоротилась з 18% у 2000 році до 13,8% у 2010 (на 4,2%); питома вага підприємств, що впроваджували інновації знизилась з 14,8% в 2000 році до 11,5% в 2010 році (3,3%); кількість інноваційних технологій куплених підприємствами з-за кордону знизилась майже в чотири рази з 534 технології у 2009 році до 142 у 2010 році; в той же час імпорту високотехнологічних товарів кінцевого споживання в Україну зріс з 1,6 млрд дол. США до 3,3 млрд дол. США. [1]

Кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки на 2010 рік склала 1303 одиниці, що незважаючи на існуючі тенденції зростання цього показника протягом 1991-2010 років, в результаті навіть менше за кількість у 1991 році (1344 організації). Чисельність науковців суттєво скоротилась з 295010 осіб у 1991 році до 89534 осіб у 2010 році (на 70%). Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт V (Фактичних пінах чіпс ч 1 111.7

млн. грн. у 1996 році до 9867,1 млн. грн. у 2010 році, однак його питома вага у ВВП скоротилась з 1,36% у 1996 році до 0,90% у 2010 році при постійній тенденції до скорочення. [2]

Таким чином, наявні індикатори рівня інноваційного розвитку економіки України переконливо свідчать про скрутну ситуацію в країні в плані науково - технічного забезпечення, що абсолютно протирічить глобальним викликам сучасності та позиціонуванню України як країни - активного учасника світових економічних процесів.

Для боротьби з існуючими проблемами на шляху стійкого інноваційного розвитку була розроблена Стратегія розвитку економіки України у період до 2020 року за результатом проведення парламентських слухань «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 - 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів». Ця Стратегія передбачає два етапи інноваційного розвитку до 2020 року та два варіанти сценарію їх реалізації. На першому етапі (2009 - 2012 роки) передбачається:

- подолати наслідки фінансової кризи та досягти макроекономічної стабілізації;
- відновити економічне зростання;
- створити сприятливі умови для підвищення адаптивності економіки до зовнішніх шоків;